

ترجمه و برداشتی

از:

قرآن مجید

جزوه بیست و چهارم

ترجمه و برداشت: از استاد سید حسن ابطحی

تنظیم موضوعی: جمعی از دانشمندان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ لَا سِوَا عَلَى
بَقِيَّةِ اللَّهِ رُوحِي وَأَرْوَاحُ الْعَالَمِينَ لِتُرَابٍ مَقْدَمِهِ الْفِدَاءُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگفتار

این جزوه باموضوع بندی مسئله «تزکیه نفس» از آیات قرآن تنظیم شده و هر آیه ای که مربوط به موضوعی از این علم است بعد از همان آیه ترجمه شده و سپس برداشتی از آیات در فصل جداگانه ای ارائه داده شده است. و بخاطر آنکه مباحثمان فعلاً در مسائل تزکیه نفس است قبل از مسائل اعتقادی آیاتی که مربوط به مراحل تزکیه نفس است در این جزوه آورده شده است.

ضمناً نباید گمان کرد، آنچه را که در اینجا می نویسیم تفسیر آیات قرآن بوده و یا حتی توضیح قرآن است. بلکه فقط یک نوع راهنمایی است که برای تدبّر بیشتری در قرآن و توجّه دوستان به سخنان حضرت حقّ جلّ و علایادآوری شده است.

تا ان شاء الله سالکین إلى الله با تأمل زیادتری موفّق به قرائت قرآن گردند. و ضمناً آیاتی که در این جزوه قرائت می شود جابجا شده و تنظیم موضوعی گردیده است.

یعنی اگر شما بخواهید آیانی که مربوط به تزکیه نفس است را پشت سر هم قرائت کنید به ترتیب قرآن مجید در این جزوه آورده شده است و بعدها سایر آیات که مربوط به عقاید و فروع احکام است در جزوات جداگانه ای آورده خواهد شد ان شاء الله.

به امید موفقیت و السلام

سید حسن ابطحی

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

آیه ۶۶ از سوره مبارکه یونس

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَنْ فِي الْأَرْضِ وَ مَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ

دُونِ اللَّهِ شُرَكَاءَ إِنَّ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَ إِنَّ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٦٦﴾

ترجمه آیه ۶۶

آگاه باشید، قطعاً هر کس در آسمانها و هر کس در زمین است، متعلق به خدا است و آنچه کسانی که غیر از خدا شریکهایی برای خدا می خوانند، پیروی می کنند آن ها جز از گمان خود پیروی نمی کنند و جز دروغ نمی گویند. (۶۶)

برداشت از آیه ۶۶ (ظنّ و گمان)

سالک الی الله نباید از ظنّ و گمان به خصوص در عقاید پیروی کند زیرا کسی که به چیزی یقین کاملی ندارد، مانند گنگ ها می ماند، نمی تواند کاملاً بر کلامش مسلط باشد و دیگران را تبلیغ نماید.

«سوره مبارکه هود»

آیات ۳ - ۴ از سوره مبارکه هود

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ❁

وَ أَنْ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُغْفِرْكُمْ مَتَاعاً حَسَناً إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَ

يُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ وَ إِنْ تَوَلَّوْا فَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيرٍ ﴿٣﴾

إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤﴾

ترجمه آیات ۳-۴

و اینکه از پروردگارتان طلب آمرزش کنید، سپس به سوی او برگردید که شما را تا وقت معینی از مواهب زندگی به خوبی بهره‌مند سازد و هر صاحب فضلی را به اندازه فضیلتش عطا فرماید و اگر رو بگردانید، پس من قطعاً برای شما از عذاب روز بزرگی می‌ترسم. (۳)
بازگشت شما به سوی خدا است و او بر هر چیزی توانا است. (۴)

برداشت از آیات ۳-۴ (مرحله توبه)

سالک الی الله باید دائماً از خدای تعالی طلب آمرزش کند و به سوی خدا توبه کند تا خدای تعالی لذت و شادمانی‌های نیکویی را به او تا وقتی در دنیا است بدهد و به هر صاحب فضیلتی تفضل فرماید و اگر این کارها را نکند، بیم آن هست که به عذاب بزرگی مبتلا شود.

آیات ۹-۱۱ از سوره مبارکه هود

وَلَيْنُ أَذِقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ لَيَؤُسُ كَفُورٌ ﴿٩﴾ وَلَيْنُ أَذِقْنَاهُ نَعْمَاءً بَعْدَ ضَرَاءٍ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّئَاتُ عَنِّي إِنَّهُ لَفَرِحٌ فَخُورٌ ﴿١٠﴾ إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ

کبیر ﴿١١﴾

ترجمه آیات ۹-۱۱

و اگر ما نعمت و رحمتی را از نزد خود به انسان بچشانیم، سپس آن را از او بگیریم، قطعاً او بسیار ناامید و ناسپاس خواهد بود. (۹)
و اگر پس از سختی‌هایی که به او رسیده نعمتهایی به او بچشانیم، حتماً خواهد گفت که بدیها و مشکلات

از من برطرف شده. قطعاً او در حالی که فخر می‌کند، شادمان می‌گردد. (۱۰)
مگر آن‌هائی که صبر و استقامت کرده و کارهای شایسته انجام داده‌اند که برای آن‌ها آمرزش و پاداش بزرگی خواهد بود. (۱۱)

برداشت از آیات ۹-۱۱ (قدردانی از الطاف الهی)

سالک الی الله باید در فقر، ثروت و در هر حال شکرگزار نعمت‌های پروردگارش باشد، هیچ‌گاه از رحمت پروردگارش مأیوس نباشد، نعمت‌های خدا را کفران نکند و اگر خدای تعالی به او نعمتی عنایت کرد و او را از ناراحتی نجات داد، از یاد خدا غفلت نکند، به دیگران فخر نفروشد، در مصائب بردبار و صبور باشد و به اعمال پسندیده مداومت نماید تا مغفرت الهی و اجر بزرگی شاملش گردد.

آیات ۱۵-۱۶ از سورة مبارکه هود

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَ زِينَتَهَا نُوفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَ هُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ ﴿١٥﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ وَ حَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَ بَاطِلٌ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

ترجمه آیات ۱۵-۱۶

آن‌هائی که خواهان زندگی دنیا و تجمّلات آن می‌باشند، نتیجه اعمالشان را در همین دنیا به طور کامل به آن‌ها می‌دهیم و آن‌ها در این دنیا کمبودی پیدا نمی‌کنند. (۱۵)
آن‌ها کسانی هستند که در آخرت نصیبی جز آتش ندارند و تمام آنچه را که در دنیا انجام داده‌اند، (در آنجا) از بین می‌رود و اعمالشان باطل می‌گردد. (۱۶)

برداشت از آیات ۱۵-۱۶ (زندگی دنیا)

سالک الی الله نباید فقط هدفش زندگی دنیا و زینت‌های آن باشد که اگر این چنین بود، خدا فقط در دنیا به او هر چه بخواهد می‌دهد، ولی در آخرت برای او جز آتش وجود ندارد و همه اعمال نیکش از بین رفته و باطل می‌شود.

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَ يَبْغُونَهَا عِوَجًا وَ هُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ
 كَافِرُونَ ﴿١٩﴾ أُولَئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَ مَا كَانَ لَهُمْ مِنْ دُونِ
 اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءٍ يُضَاعَفُ لَهُمُ الْعَذَابُ مَا كَانُوا يَسْتَطِيعُونَ السَّمْعَ وَ مَا
 كَانُوا يُبْصِرُونَ ﴿٢٠﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَ ضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
 يَفْتَرُونَ ﴿٢١﴾ لَا جَرَمَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ الْأَخْسَرُونَ ﴿٢٢﴾

ترجمه آیات ۱۹-۲۲

کسانی که راه خدا را می‌بندند و (با تبلیغات سوء خود) می‌خواهند آن را نادرست نشان دهند و آن‌ها
 منکر آخرت و کافرنند. (۱۹)
 آن‌ها قادر به جلوگیری از عذاب خدا در روی زمین نیستند و در حقیقت جز خدا یاورانی ندارند. برای
 آن‌ها عذاب مضاعف می‌شود، آن‌ها هرگز توانائی شنیدن حق را نداشتند و حقیقت را نمی‌دیدند. (۲۰)
 آن‌ها کسانی هستند که به خودشان ضرر وارد کرده‌اند و آن خدایان دروغین از نظرشان ناپدید
 شده‌اند. (۲۱)
 طبیعتاً آن‌ها در آخرت از همه زیانکارتر خواهند بود. (۲۲)

برداشت از آیات ۱۹-۲۲ (زیانکارترین)

سالک الی الله نباید راه خدا را به روی بندگان خدا ببندد و یا آن را منحرف نشان دهد. زیرا اگر این چنین
 بود، از قهر پروردگار در امان نیست و خدا نمی‌گذارد بینش واقعی پیدا کند، بلکه عذابش را مضاعف خواهد
 فرمود و ضرر زیادی بر نفس خود کرده و در آخرت زیانکارترین مردم است.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ اخْتَبُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٣﴾ مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَعْمَىٰ وَالْأَصَمِّ وَالْبَصِيرِ وَال
السَّمِيعِ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا أَ فَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾

ترجمه آیات ۲۳-۲۴

قطعاً آن‌هایی که ایمان آورده و عمل شایسته انجام داده‌اند و در برابر پروردگارشان خاضع و فروتن
بوده‌اند، آن‌ها اهل بهشتند و آن‌ها برای همیشه در آن بهشت خواهند بود. (۲۳)
مثل آن دو گروه مثل کور و کر و بینا و شنوا است. آیا این دو گروه با هم مساوی هستند؟ پس چرا متوجه
نیستید؟ (۲۴)

برداشت از آیات ۲۳-۲۴ (مقام اخبات)

سالک الی الله باید در مقابل پروردگارش تسلیم محض باشد و آنچه خدای تعالی فرموده عمل کند تا
آنکه اعمالش صالح و در بهشت دائمی در قیامت زندگی نماید؛ چشم بینا و گوش شنوایی نسبت به حقایق
داشته باشد.

آیات ۲۹-۳۱ از سوره مبارکه هود

و يَا قَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا إِنْ أَجَرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَ مَا أَنَا بِطَارِدٍ
الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّهُمْ مُلَاقُوا رَبِّهِمْ وَ لَكِنِّي أَرَأَيْتُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿٢٩﴾ وَ يَا قَوْمِ
مَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ طَرَدْتُهُمْ أَ فَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٣٠﴾ وَ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي

خَزَائِنُ اللَّهِ وَ لَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَ لَا أَقُولُ إِلَّا مَلَكَ وَ لَا أَقُولُ لِلَّذِينَ

تَزِدَرِي أَعْيُنُكُمْ لَنْ يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي أَنْفُسِهِمْ إِلَّا إِذَا لَمِنَ

الظَّالِمِينَ ﴿٣١﴾

ترجمه آیات ۲۹-۳۱

و ای قوم من، من که برای هدایت شما از شما مالی را سؤال نمی‌کنم. مزد من تنها بر عهده خدا است و من این چنین نیستم آن‌هایی را که ایمان آورده‌اند از خود دور کنم. قطعاً آن‌ها پروردگارشان را ملاقات خواهند کرد ولی من شما را یک جمعیت تجاهل‌کننده و نادانی می‌بینم. (۲۹)

و ای قوم من، اگر آن‌ها را از خود برانم، چه کسی مرا در برابر مجازات خدا یاری می‌کند؟ آیا متذکر نمی‌شوید؟ (۳۰)

و من به شما نمی‌گویم که گنجینه‌های خدا پیش من است و من غیب نمی‌دانم و نمی‌گویم که من فرشته‌ای هستم و نمی‌گویم کسانی را که در نظر شما خوار می‌آیند، خدا به آن‌ها هرگز خیری عطا نخواهد کرد. خدا از قلب و نیت آن‌ها آگاه‌تر است. قطعاً (اگر چنین ادعائی بکنم،) از ستمکاران خواهم بود. (۳۱)

برداشت از آیات ۲۹-۳۱ (شرایط مربی)

کسی که می‌خواهد در راه تزکیه نفس و کمالات مربی مردم باشد، باید اول خودش را بی‌نیاز از مردم معرفی کند و به مال، قدرت و شخصیت آن‌ها چشمی نداشته باشد و خودش را بیشتر از آنچه که هست معرفی و مدح نکند و الا از ظالمین خواهد بود.

آیات ۵۱-۵۲ از سوره مبارکه هود

يَا قَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى الَّذِي فَطَرَنِي أَفَلَا

تَعْقِلُونَ ﴿٥١﴾ وَ يَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ

مَذْرَارًا وَ يَزِدُّكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ وَ لَا تَتَوَلَّوْا مُجْرِمِينَ ﴿٥٢﴾

ترجمه آیات ۵۱-۵۲

ای قوم من، من برای تبلیغ رسالتم از شما مزدی درخواست نمی‌کنم، مزد من تنها بر عهده کسی است که مرا آفریده است. پس چرا تعقل نمی‌کنید؟ (۵۱)
و ای قوم من، از پروردگارتان طلب آمرزش کنید، سپس به سوی او بازگردید، تا باران رحمتش را بر شما بباراند و نیروئی بر نیرویتان بیفزاید و در حال کفر و نافرمانی از حقّ رو بر نگردانید. (۵۲)

برداشت از آیات ۵۱-۵۲ (شرایط مربی)

مربی سالکین الی الله باید با استغنای طبع و اعتماد کامل به پروردگار دستور توبه را صادر کند و به آنها بفهماند که اگر استغفار و توبه کردید، آسمان نعمتهایش را بر شما فراوان نازل می‌کند و قوت شما را در مقابل تمام ناملایمات زیاد می‌کند؛ به شرط آنکه توبه شما، توبه نصوح باشد و به گناه دوباره برنگردید.